

Razen tega so izšli spisi Srba Lazarevića v „Universal-Bibl.“ (Nr. 4470) in pripravljajo se novele Vazova, ki izidejo ravno tam. Sicer gre počasi, a vendar gre.

Čas bi bilo, da bi tudi kak slovenski pisatelj prišel v nemški obliki pred širšo javnost naših sicer neprijaznih sosedov.

Janko Bratina.

Českoslovinský slovník. Sepsal Ant. Zavadil. V Praze. Nákladem I. Otty. Cena 2 K 80 h. — Ta ročni slovarček je skrbno sestavljen in bode jako ustrezal svojemu namenu. Priporočamo ga vsem tistim, ki hočejo s čitanjem, torej na praktičen način izpopolniti svoje znanje v češčini, ker jim bo izvestno dobro služil.

Konstantinov Aleko: Baj Ganju (nemški prevod). Prof. Weigand v Lipskem, ki je izdal pred letom bolgarsko slovnico (Bulgarische Grammatik von G. Weigand, Leipzig bei Joh. Amb. Barth. M. 4:50), je objavil pred kratkim znano satirično povest bolgarskega pisatelja Konstantinova: „Baj Ganju“. Knjižica obsega tri dele: 1. bolgarski tekst z naglasom, 2. nemški prevod, 3. opazke in pojasnila. — Baj Ganju — stric Ganju bi rekli pri nas — je tipičen malomeščan bolgarski. Pol kultiviran in civiliziran, pol še po starem. Včasih nosi celo frak — pravi tudi „pardon“ itd., a „понятно за чистомá“ ni še ravno posebno razvito pri Baju Ganju. Vsa pripoved je takozvana „Rahmenerzählung“. Vsakdo izmed zbrane družbe ve nekaj povedati o Ganju, vsak ga je že videl kje med svetom. Ganju je bil že na Dunaju, v Draždanih, na razstavi v Pragi itd. Tam je obiskal tudi historika Jirečka, kjer je bil povabljen na obed. — Iz vsega dela zveni klic pisateljev: taki ste, someščani; smešni pred svetom in domišljujete si bogve kaj. — Kdor se zanima za bolgarsko literaturo, temu bodi knjižica toplo priporočena. Satirično-šaljivo pripovedovanje, snov in oblika, vse je zanimivo. Poleg tega si vsak s prevodom lahko pomaga pri čitanju bolgarskega teksta. Knjiga stane 3 M.

Janko Bratina.

Slovensko gledišče. A. Drama. Letošnja glediška sezona se je pričela kakor običajno dne 1. oktobra in sicer z uprizoritvijo slovanskega dela. Igrali so ta večer prvič na našem odru „Gospo majorko“, igrokaz v petih dejanjih, ruski spisal Ippolit Vasiljevič Spažinskij, preložil Fr. Gestrin. „Gospa majorka“ spominja tuintam na moderne igre, dasi je bila spisana, ko o modernizmu še niti govora ni bilo. Pristna ruska govorica nam udarja v tej igri na uho in večinoma se nam tudi pristno življenje slika v njej. Fenja, glavna junakinja, je pač malo nenavadna ženska, a do so ženske te vrste na svetu, nam svedoči dejstvo, da jih srečujemo v literaturah vseh narodov. Prav jasen nam njen značaj seveda ni. Ljubi li Grigonja istinito ali bi se tudi ž njim rada samo igrala, tega ne doznamo. Taka, kakor smo jo videli, je koketa brez srca, ženska, v kateri prevladuje gizdavost vse druge lastnosti. — Igralo se je vobče dobro. Zlasti se je odlikovala gospa Borštnikova kot Fenja, dasi se nam zdi, da ni bila povsod na enaki višini. Prav mogoče je, da je tudi njena igra nekoliko kriva, da si o Fenji nismo mogli ustvariti popolnoma jasne podobe.

Dne 2. oktobra se je uprizorila druga noviteta: angleška burka v treh dejanjih „Nioba“, ki sta jo spisala Harry in E. A. Paulton. O igri izpregovorimo po reprizi.

„Gospod senator“, veseloigra v treh dejanjih, ki smo jo videli prvič na našem odru dne 3. oktobra, je skupno delo znane tvrdke Schönthan & Kadelburg. Bogve kako duhovita ni ta igra, pa tudi ne originalna. Vsak hip naletimo v nji na stare, obrabljene motive. S tem pa nočemo reči, da bi ne bila zabavna, zlasti za tistega, ki ne hodi še dolgo v gledišče in mu starejše igre te vrste niso v vseh podrobnostih znane. Pri tej igri smo čutili malce, da naš dramski ensemble ni popoln.

Dne 4. oktobra popoldne so igrali po dolgem premoru zopet enkrat Raimundovega „Zapravljivca“. Kje so tisti časi, ko je še rajni Nolli nastopal v tej igri!

Dne 8. oktobra se je uprizoril prvič igrokaz v treh dejanjih, „V dolini“, katalonski spisal don Angelo Guimera, slovenski priredil R. Perušek. Tudi o tej igri bomo govorili, kadar se ponovi.

Dne 18. oktobra popoldne so igrali prvič v sezoni dramo: „V znamenju križa“, dne 20. in 22. oktobra pa smo videli burko v štirih dejanjih „Vražja misel“, spisal Karel Laufs, ki se dosedaj še ni predstavljala v našem gledišču. Ta burka je manj bogata dobrih dovtipov nego komičnih situacij, ki skoro brez presledka izpodrivajo druga drugo. Ker se je igralo temperametno, je uspela in se bo zlasti pred nedeljskim občinstvom lahko še večkrat ponavljala.

Od novega dramskega osobja sta nastopila doslej samo gospodična Kavcka in gospod Iličič v manjših vlogah, zato o njiju še ne moremo izrekatii sodbe. Vender se nam zdi, da kazi Kavcko hiba, ki bo precej motila, čeprav ima sicer morda lep igralski talent.

B. Opera in opereta. Dosedaj se je pela štirikrat in sicer dne 4., 6., 10. in 18. oktobra operna noviteta „Madame Butterfly“ (Gospa metuljček), tragedija Japonke v treh dejanjih, besedilo spisala L. Illica in G. Giacosa, prevel Etbin Kristan, uglasbil Giacomo Puccini, trikrat pa, in sicer dne 13., 16. in 24. oktobra operetna noviteta „Valčkov čar“, spisala Feliks Dörmann in Leopold Jacobson, uglasbil Oskar Strauss.

Oceno obeh glasbenih del in njune uprizoritve izpod peresa drugega poročevalca prinašamo za tem poročilom.

Dr. Zbašnik.

Giacomo Puccini: Madame Butterfly (besedilo spisala L. Illica in G. Giacosa). Japonsko tragedijo nazivlje Puccini svojo „Madamo Butterfly“. Enostavna je vsebina libretu, navaden prigodljaj, kakor se pojavlja širom sveta dan za dnem, pripovedka o vzplamteli ljubezni, ki je bila ljubimcu le v hipno zabavo, a se je nji ukoreninila toliko globoko, da ji je izkravelo ranjeno srce, ko je bila zaznala za prevaro. Tragike dosti v zgodbi, da vzbudi tople simpatije za ubogo žrtev. Simpatična postane uboga Butterfly le tem bolj, ko je v Puccinijevi operi resnično genljiva, ljubka in prepričevalna v vseh svojih izrazih ljubezni, vdanosti in zvestobe, da se zasmili vsakomur. S preprostostjo, ki je nam ljuba na naravi, z enostavnostjo, ki diči narodno pesem, učinkuje tu prikupljivi libreto in budi s tem ravno prav globoko našo občutnost.

Puccini je ustvaril k tej prigodbi znamenito glasbo, glasbene ilustracije, v katerih mu reagira skladateljska zmožnost na vsak utrip, ki ga bude beseda, scenski milieu, dejanje. Neizcrpno se mu rode melodije, odiči jih lahko in zanimivo s